

Ředitel filharmonie: Zlepšujeme zvuk i renomé

PAVEL SVOBODA

Pavel Svoboda je ředitelem Komorní filharmonie Pardubice, ale také varhaníkem. V rozhovoru se ohlíží za čtyřmi roky v jeho funkci a poodkrývá plány do budoucna. Má ještě čas na varhany? To se dozvíte v tomto rozhovoru.

V roce 2020 jste nastoupil jako ředitel pardubické filharmonie. Jaké to bylo, co se vám od té doby nejvíce povedlo?

Bylo to vzrušující, velká výzva, nové zkušenosti. Do filharmonie jsem nastoupil během rekonstrukce budovy Domu hudby a orchestr působil v provizoriu. Než jsme se stihli vrátit, přišla pandemie covidu, rušení koncertů a vrácení vstupného... byl to vlastně dva roky krizový management. Ve skutečnosti jsem tedy zatím zažil jen necelé dvě „normální“ koncertní sezony. Přesto jsme zvládli vysoutěžit a aplikovat nové logo a kompletní vizuální identitu instituce a vrátili jsme se k pořadatelsví mezinárodního festivalu Pardubické hudební jaro. Orchestr prochází přirozenou generační

obměnou, získáváme vynikající hráče a zveme také špičkové hosty. To je naprosto klíčové. Máme radost z pozitivní zpětné vazby nejen od posluchačů a pracujeme na tom, abychom umělecky rostli a realizovali kulturní službu veřejnosti na co nejvyšší úrovni.

Je něco, co se naopak nepovedlo?

Samozřejmě. Vždy je něco, co šlo udělat lépe nebo jinak. Ale chybami se člověk učí a jakýkoli neúspěch bývá motivací k další a lepší práci. Filharmonie jako instituce je příspěvková organizace města, takže se řídí mnoha zákony a přísnými pravidly, která se v čase mění. S managementem řešíme nejen umělecké plánování na roky dopředu, ale také administrativu, aby bylo vše v pořádku. A tady bych chtěl všem kolegyním a kolegům moc poděkovat.

Plánujete nějaké změny nebo něco nového?

Z povahy věci jsme celkem konzervativní instituce, ale snažíme se inovovat. V nadcházející sezoně uvedeme novou koncertní řadu, ale omlouvám se, detaily si nechám až na tiskovou konferenci, kde zveřejníme kompletní program. Zachovány budou klasické řady A, B, C, crossoverová řada Máme hosty a také oblíbený cyklus D pro rodiče s dětmi, který z praktických důvodů přesuneme z nedělního na sobotní dopoledne. Potom nás čeká několik investic nejen do obnovy nástrojového vybavení, ale také do zázemí v Domě hudby.

Jaká osobnostní charakteristika vám nejvíc pomáhá a proč?

Nad tím jsem nikdy nepřemýšlel, nevím, možná kombinace organizačních zkušeností a toho, že sám jsem muzikant a snad se dokáži dostatečně vcítit do role účinkujících a jsem schopen pochopit jejich potřeby a připomínky. V neposlední řadě mám hudbu tolik rád, že ji chci slyšet co nejlépe interpretovanou.

Co rozhoduje o tom, jaký koncert filharmonie osobně navštívíte?

Snažím se být na většině koncertů, jak mi to časové možnosti dovolí, a to bez ohledu na to, zda se hraje má „oblíbená“ literatura. Chci mít pochopitelně přehled a být „v obraze“.

Zřizovatelem filharmonie je statutární město Pardubice. Je podpora od města a dalších úřadů dostatečná?

Spolupráce se samosprávou je u nás vynikající, myslím, že všichni vnímají filharmonii jako rodinné stříbro. Ve srovnání s dalšími institucemi, s kterými jsme v kontaktu například na platformě asociace orchestrů a sborů, si opravdu nemáme na co stěžovat. Faktem je, že nejsme drazí, celkové náklady na komorní orchestr jsou násobně nižší nežli na velký symfonický orchestr. Takové jsou ve většině ostatních krajských měst a jejich náklady jsou dvojnásobné až trojnásobné. Hrajeme-li symfonický program my, najímáme profesionální výpomoc pouze na jednotlivé projekty. Fungujeme tak maximálně efektivně. Sportovní terminologií řečeno u nás nikdo nesedí „na střídačce“ a filharmonici jsou plně vytíženi. To bych rád zdůraznil a poděkoval jim za vynikající výkony a plné nasazení.

Sledujete situaci slučování filharmonie a divadla v Olomouci?

Pochopitelně ano, velmi mě to zajímá. Jednak jsem si vědom obrovské tradice v kulturním a historickém městě, jakým Olomouc je. Takové hodnoty se snadno zničí, ale těžko znovu obnoví. Jinými slovy klasické hudbě v Olomouci držím palce. Jsem v kontaktu s ředitelem Jonášem Harmanem, který to skutečně nemá snadné. Olomouc však nyní nese velkou odpovědnost, výsledek tohoto procesu bude pravděpodobně precedent pro další zřizovatele a zakladatele uměleckých institucí.

Patříte mezi nejlepší varhaníky. Máte na hru dostatek času?

Varhany mám moc rád a kdykoli mám čas a dostatek energie, s nadšením si zahraju. Bohužel už to není tak často, protože jsem celkem vytížený a je to o prioritách. Při cvičení či poslechu se mozek chová naprosto jinak, je to prostě jiný režim a neumím to dost dobře popsat – něco mezi relaxem a kreativitou, většinou dostávám dost nápadů...

Jaká je pracovní doba ředitele filharmonie?

Zejména nepravidelná. Někdy se v noci vracíte z koncertu, jindy třeba o víkendu nebo mimořádně i v noci s managementem řešíte, jak a kým nahradit nemocného umělce. Je to zkrátka zábava. Jinak je to samozřejmě kombinace vedení lidí, administrativní a hlavně tvůrčí práce, kterou ale úplně nejde nechat v kanceláři a zavřít dveře. To jsem se ještě nenaučil.

Roky jste působil jako profesionální hudebník na volné noze. Co vám tato doba dala do budoucího profesního života?

Krásné zážitky a zkušenosti z cest po českých i zahraničních festivalech a soutěžích. A také pokoru, že když onemocníte nebo se něco stane, najednou jste bez příjmů a v obrovské nejistotě. Chcete-li třeba uživit rodinu, je to mimořádně náročné a poctivým uměním to zvládne jen málo lidí v naší zemi.

Na jaký koncert pozvete čtenáře?

Letos máme Rok české hudby a 200. výročí narození Bedřicha Smetany a tomu je dramaturgie přizpůsobena. Opravdu těžko se vybírá. Něčemu jinému bych tím ublížil. Je tolik nádhery, která v naší zemi vznikla! Važme si toho, je to náš nejlepší vývozní artikl. Zkrátka reprezentace naší země českou hudbou v důsledku podporuje také ekonomiku. To je potřeba stále připomínat.